

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Toimintaympäristöanalyysi

Kevät 2018

UUDENMAAN ELY-KESKUS

TYÖLLISYYS, TYÖVOIMAN KEHITTÄMINEN JA KOTOUTTAMINEN -YKSIKKÖ

TIMO AULANKO

Sisältö

Tiivistelmä.....	2
Talouden suhdanteet	3
Bruttokansantuotteen ennusteet	3
Suhdannebarometrit	4
Työmarkkinat	6
Työllisten määrä ja työvoiman kysyntä.....	6
Työttömyyden kehitys	8
Ennuste työttömien työnhakijoiden määrästä Uudenmaan ELY-keskuksen alueella	10
Uudenmaan kehitysnäkymät seutukunnittain.....	11
Kehitystarpeet.....	13

Tiivistelmä

Tässä muistiossa kuvataan Uudenmaan ELY-keskusalueen toimintaympäristöä talouden, työmarkkinoiden ja elinkeinoelämän näkökulmasta.

Suomen myönteisen talouskehityksen ennustetaan jatkuvan vuosina 2018 ja 2019. Ennustelaitokset arvioivat Suomen talouden kasvavan yli kahden prosentin vauhdilla molempina vuosina, eikä ole syytä olettaa Uudenmaan kehityksen poikkeavan koko maata koskevista arvioista. Talouskasvun myötä työttömyyden ennustetaan jatkavan laskuaan ja työllisyysasteen nousevan yhä selvemmin. Uudellamaalla työvoiman kysyntä on jo tällä hetkellä tavanomaista korkeammalla tasolla, ja talouskasvun myötä kysynnän voidaan olettaa jatkavan kasvuaan.

Alkuvuoden aikana tehtyjen yritysbarometrien mukaan Uudenmaan yritykset arvioivat suhdannetilanteensa olevan selvästi keskimääräistä parempi. Yritykset luottavat kasvun jatkuvan myös lähitulevaisuudessa. Sekä yritysten näkemykset tämän hetken tilanteestaan ja tulevaisuuden näkymistään ovat hieman koko maan keskiarvoa korkeampia. Toimialojen välillä on kuitenkin eroja, ja erityisesti rakentamisessa kasvun oletetaan tasaantuvan.

Uudenmaan ELY-keskuksen järjestämässä paneeleissa alueelliset asiantuntijat arvioivat elinkeinoelämän ja työttömyyden tilanteen olevan vuoden takaista parempi kaikissa Uudenmaan seutukunnissa. Positiivisen kehityksen ennakoidaan jatkuvan myös kuluvana vuonna kaikissa seutukunnissa.

Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut viimeisen vuoden aikana merkittävästi. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan myös työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärä laski vuonna 2017. Yhä useampi uusmaalainen on joko töissä tai etsii aktiivisesti työtä.

Uudenmaan ELY-keskus ennustaa työttömien työnhakijoiden määrän jatkavan tänä vuonna kasvuaan. Työttömien työnhakijoiden määrän väheneminen tulee kuitenkin hidastumaan viime vuoden lopusta.

Muistion on koontanut ja ennusteen on laatinut tutkija Timo Aulanko, sähköposti: tutkimus.uusimaa@ely-keskus.fi / timo.aulanko@ely-keskus.fi

Talouden suhdanteet

Bruttokansantuotteen ennusteet

Suomen talouden kehitys on ollut voimakasta viimeisen kahden vuoden aikana. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) lähti usean vuoden taantumien tai nollakasvun jälkeen selkeään kasvuun vuonna 2016 (2,1 %). Kasvu jatkui vielä voimakkaampana viime vuonna (2,7 %). Alueellisia tietoja BKT:n kehityksestä ei ole vielä saatavissa vuoden 2015 jälkeen, mutta ei ole syytä olettaa, että Uudenmaan kasvu eroaisi olennaisesti koko maan keskiarvosta. Uudellamaalla BKT asukasta kohden oli vuonna 2015 kolmanneksen koko maan keskiarvoa korkeampi.

Myönteisen kehityksen ennustetaan jatkuvan myös tänä ja seuraavana vuonna. Ennusteet BKT:n kehityksestä esitetään taulukossa 1. Taloustutkimuslaitokset ennustavat talouden kasvun pysyvän kuluvana vuonna samalla tasolla kuin vuoden 2017 aikana, sillä ennusteiden mediaani ennakoii 2,8 prosentin BKT:n kasvua. Vuoden 2019 osalta kasvun ennustetaan laskevan vain hieman. Ennustelaitokset ovat korjanneet viimeisen vuoden aikana ennusteitaan jatkuvasti ylöspäin, ja uusimmat ennusteet povaavatkin yleisesti suurinta kasvua. Kasvun oletetaan kuitenkin selvästi laantuvan 2020-luvulla.

Taulukko 1. Suomen BKT:n muutos edelliseen vuoteen verrattuna (%)

	2018 ennuste	2019 ennuste
VM (huhtikuu 2018)	2,6	2,2
Suomen Pankki (joulukuu 2017)	2,5	1,6
PTI (maaliskuu 2018)	2,8	2,8
PT (huhtikuu 2018)	3,1	2,7
ETLA (maaliskuu 2018)	3,0	2,6
OECD (marraskuu 2017)	2,5	2,0
Euroopan komissio (helmikuu 2018)	2,8	2,5
Danske (maaliskuu 2018)	2,4	2,0
OP (tammikuu 2018)	3,3	2,3
Nordea (huhtikuu 2018)	3,0	2,5
Mediaani	2,8	2,4

Suhdannebarometrit

Sekä Suomen Yrittäjien, Finnvera Oyj:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön maaliskuussa 2018 julkaiseman [Pk-yritysbarometrin](#) että Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) toukokuussa 2018 julkaistun [EK:n suhdannebarometrin](#) mukaan Uudenmaan tämänhetkinen suhdannetilanne on keskimääräistä parempi (taulukko 2). Molempien barometrien mukaan myös yritysten suhdannenäkymät ovat positiiviset, joten yritykset uskovat kasvun jatkuvan tulevaisuudessa (taulukko 3).

Pk-yritysbarometrin mukaan yritysten suhdannetilanne on parantunut laajalti viimeisen vuoden aikana. Myös syksyn 2017 barometrissa saldoluku¹ oli + 44, eli suhdannetilanteen parantuminen on ollut tasaista. Koko maata koskevissa tiedoissa yritysten suhdannetilanteen saldoluku oli syksyllä + 38. Uudenmaan yritysten tilanne on parantunut edelleen jonkin verran koko maan keskiarvoa enemmän.

EK:n suhdannebarometrin mukaan yritysten näkemykset tämänhetkisestä suhdannetilanteestaan ovat tavanomaista tilannetta parempia. Uudellamaalla yritysten tilanne oli lievästi koko maan keskiarvoa heikompi. Barometrin mukaan tuotantokapeikkoja aiheuttavat Uudellamaalla tällä hetkellä eniten ammattityövoiman puute ja riittämätön kysyntä yritysten tarjoamista palveluista ja tuotteista. Ammattityövoiman puute ohitti riittämättömän kysynnän yritysten merkittävimpana kasvun esteenä lokakuun 2017 barometrissa.

Taulukko 2. Yritysten suhdannetilanne (saldoluku)

	Koko maa	Uusimaa
<u>Pk-Yritysbarometri</u>		
(suhdannetilanne vuoden takaiseen verrattuna)	+ 39	+ 44
<u>EK:n Suhdannebarometri</u>		
(suhdannetilanne verrattuna tavanomaiseen)	+ 19	+ 18

Uudenmaan yritykset odottavat kasvun jatkuvan myös tänä vuonna. Pk-yritysbarometrin mukaan yritysten suhdannenäkymät ovat tosin laskeneet hieman viime syksystä, jolloin suhdannenäkymien saldoluku oli + 45. Koko maan tiedoissa suhdannenäkymät ovat parantuneet hieman, sillä syksyllä koko maan saldoluku oli + 38. Uudenmaan yritysten suhdannenäkymät ovat edelleen koko maan keskiarvoa parempia. Hieman yli puolet Uudenmaan yrityksistä arvioi yrityksensä liikevaihdon ja tilauskannan olevan suurempi seuraavan vuoden kuluttua, ja 44 % arvioi yrityksensä kannattavuuden parantuvan seuraavan vuoden aikana.

Huomionarvoista on, että vaikka Uudenmaan yritysten tilanne sekä suhdannenäkymät ovat parantuneet selvästi viimeisen kahden vuoden aikana, yritysten arviot tulevaisuuden investoinneistaan eivät ole juuri nousseet. Pk-yritysbarometrissa 25 % yrityksistä arvioi investointiensä arvon olevan suurempi seuraavan vuoden kuluttua. Osuus on noussut vain muutamalla prosenttiyksiköllä kahden vuoden takaisesta barometrissa, vaikka yritysten suhdannetilanne on parantunut selvästi. Kasvuhakuisten yritysten osuus Uudellamaalla on noussut hieman syksyn 2017 barometrissa, kun 50 prosenttia pk-yrityksistä ilmoittaa olevansa joko voimakkaasti kasvuhakuisia tai pyrkivänsä kasvamaan mahdollisuuksien mukaan. Syksyllä osuus oli 41 %.

EK:n suhdannebarometrissa yritysten suhdannenäkymät ovat parantuneet hieman edellisestä, tammi-kuussa julkaistusta barometrissa, jolloin saldoluku oli + 17. Näkymät ovat edelleen koko maan keskiarvoa

¹ Saldoluvut lasketaan vähentämällä suhdannetilannetta positiivisena pitävien tai positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta suhdannetilannetta negatiivisena pitävien tai negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus.

parempia. Yritykset odottavat yleisesti työntekijöiden määrän kasvavan ja yritysten kannattavuuden parantuvan lähitulevaisuudessa. Koko maan tietojen pohjalta rakentamisessa suhdannehuipun oletetaan olevan tällä hetkellä käsillä, ja jatkossa on odotettavissa jopa pientä taantumista. Teollisuudessa ja palveluissa suhdannenäkymät ovat edelleen positiiviset.

Toimialoista rakentamisen ei oleteta enää kasvavan pääkaupunkiseudulla, mutta kehyskunnissa, erityisesti Keski-Uudellamaalla, rakentamisen ennustetaan kasvavan jatkossakin. Teollisuudessa ja palveluissa on odotettavissa vielä lisäkasvua.

Taulukko 3. Yritysten suhdannenäkymät (saldoluku)

	Koko maa	Uusimaa
<u>Pk-Yritysbarometri</u>		
(suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana)	+ 35	+ 41
<u>EK:n Suhdannebarometri</u>		
(suhdannenäkymät lähitulevaisuudessa)	+ 16	+ 19

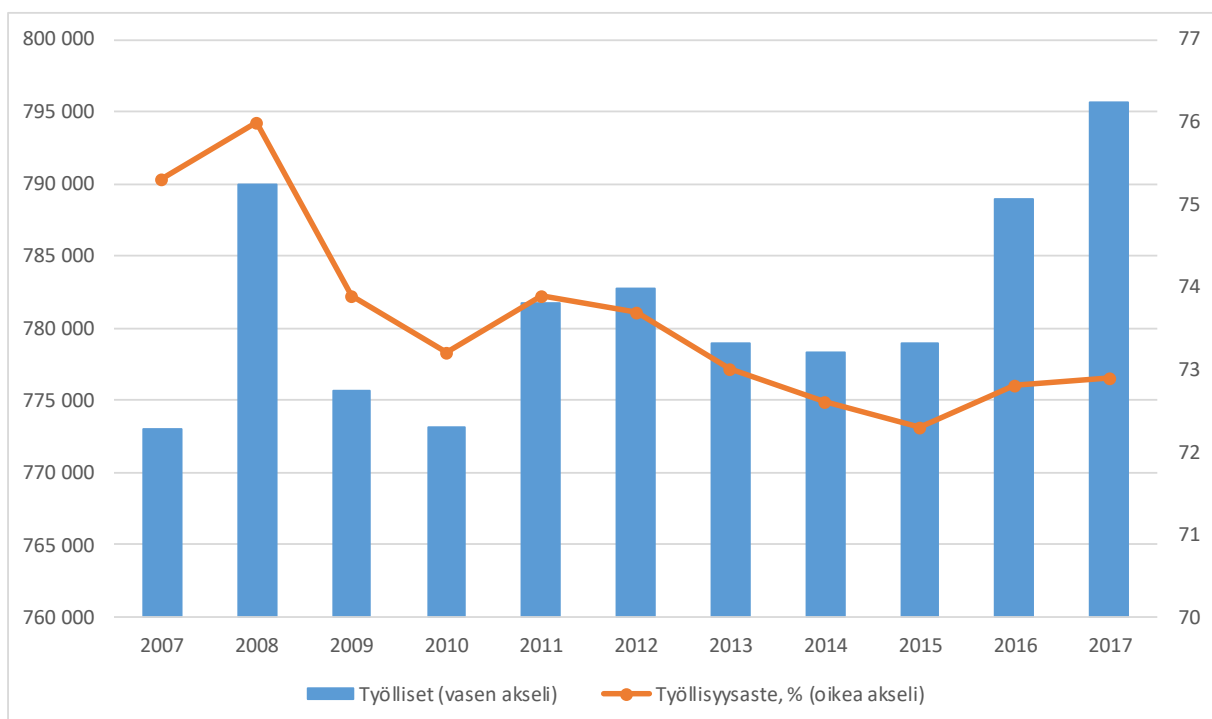
Työmarkkinat

Työllisten määrä ja työvoiman kysyntä

Työllisten määrä ja työllisyysaste Suomessa ovat nousseet viimeisen vuoden aikana nopeasti talouskasvun myötä. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2017 työllisyysaste Suomessa oli 69,6 prosenttia, eli kasvua oli 0,9 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Maaliskuussa työllisyysasteen kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitettu trendi oli jo 71,1 prosenttia. Uudenmaan työllisyysaste oli viime vuonna Manner-Suomen toiseksi korkein, 72,9 prosenttia, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Uudellamaalla oli vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä yhteensä 806 000 työllistä 15–64-vuotiasta henkilöä, joka on 4,0 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Työllisten lukumäärä on lisääntynyt Uudellamaalla nopeasti vuoden 2015 syksystä lähtien. Taloudellisen kasvun ja työvoiman kysynnän jatkumisen myötä työllisyyden voidaan olettaa nousevan myös lähitulevaisuudessa. Uudenmaan työllisten lukumäärä on selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammalla, mutta väestönkasvun myötä työllisyysaste on edelleen selvästi vuoden 2008 huippulukemien alapuolella (kuva 1).

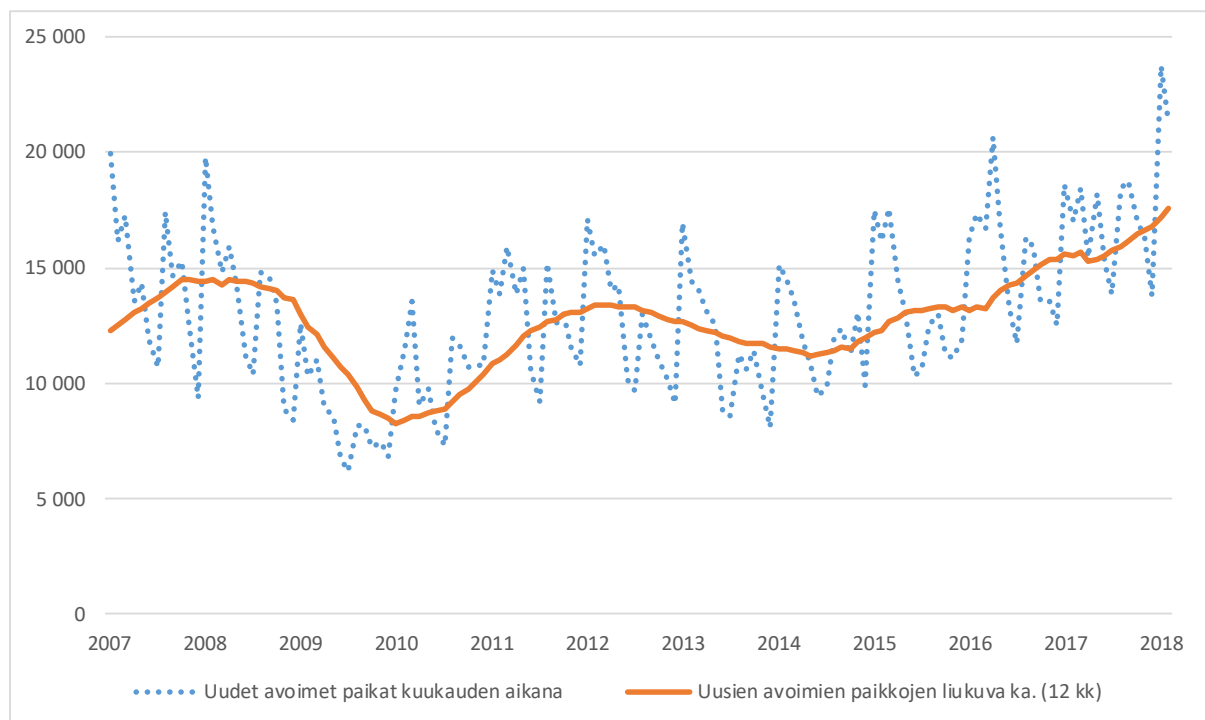
Kuva 1. Työllisten määrän ja työllisyysasteen kehitys Uudellamaalla

Vain yksi kolmannes Uudenmaan työllisistä työskentelee muualla kuin palvelualoilla, sillä palvelualat työllistävät 65 % työllisistä. Tukku- ja vähittäiskauppa on toiseksi suurin työllistäjä 13 prosentin osuudella. Teollisuus työllistää 10 %, rakentaminen 7 %, julkishallinto 5 % ja maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä kaivostointi 0,7 % alueen työllisistä. Uudellamaalla trendinä on ollut jo pidempään työpaikkojen ja työntekijöiden vähittäinen siirtyminen teollisuudesta ja kaupan alalta varsinkin palvelualoille, mutta myös rakentamiseen. Ei ole syytä olettaa trendin muuttuvan lähitulevaisuudessa, vaikka teollisuus onkin lisännyt rekrytointiaan viimeisen vuoden aikana.

Työllisyyden kasvua on ajanut työvoiman kysynnän selvä nousu. TE-toimistoon ilmoitettujen uusien avoimien työpaikkojen lukumäärän perusteella työvoiman kysyntä on kasvanut tasaisesti viimeisten vuosien aikana (kuva 2). Avoimien työpaikkojen kasvu on korostunut 2017 loppuvuoden ja 2018 alkuvuoden aikana. Uusien avoimien paikkojen lukumäärä ylittää nyt selvästi ennen taantumaa olleen tason, ja TE-toimistoon ilmoitettujen työpaikkojen perusteella työvoiman kysyntä näyttää kasvaneen enemmän kuin työllisyys on noussut ja työttömyys on laskenut. Luvuissa ei ole huomioitu myyntiedustajien (3322) työpaikkailmoituksia, sillä viime vuosien aikana tehdyt myyntiedustajien työpaikkailmoitukset vääristävät tilastoja merkittävästi.

Kuva 2. Uudenmaan TE-toimistoon ilmoitetut uudet avoimet työpaikat

Ennustelaitokset ennustavat työllisyyden jatkavan myönteistä kehitystä myös tänä ja ensi vuonna (taulukko 4). Vuoden alussa työllisyysasteen nousu on kiihtynyt, ja maaliskuussa työllisyysasteen trendi (71,1 %) ylitti jo osan tämän vuoden ennusteista.

Taulukko 4. Suomen työllisyysaste (%)

	2018 ennuste	2019 ennuste
VM (huhtikuu 2018)	71,1	71,9
PTI (maaliskuu 2018)	71,4	72,5
PT (huhtikuu 2018)	71,9	72,6
ETLA (maaliskuu 2018)	70,8	71,7
Mediaani	71,3	72,2

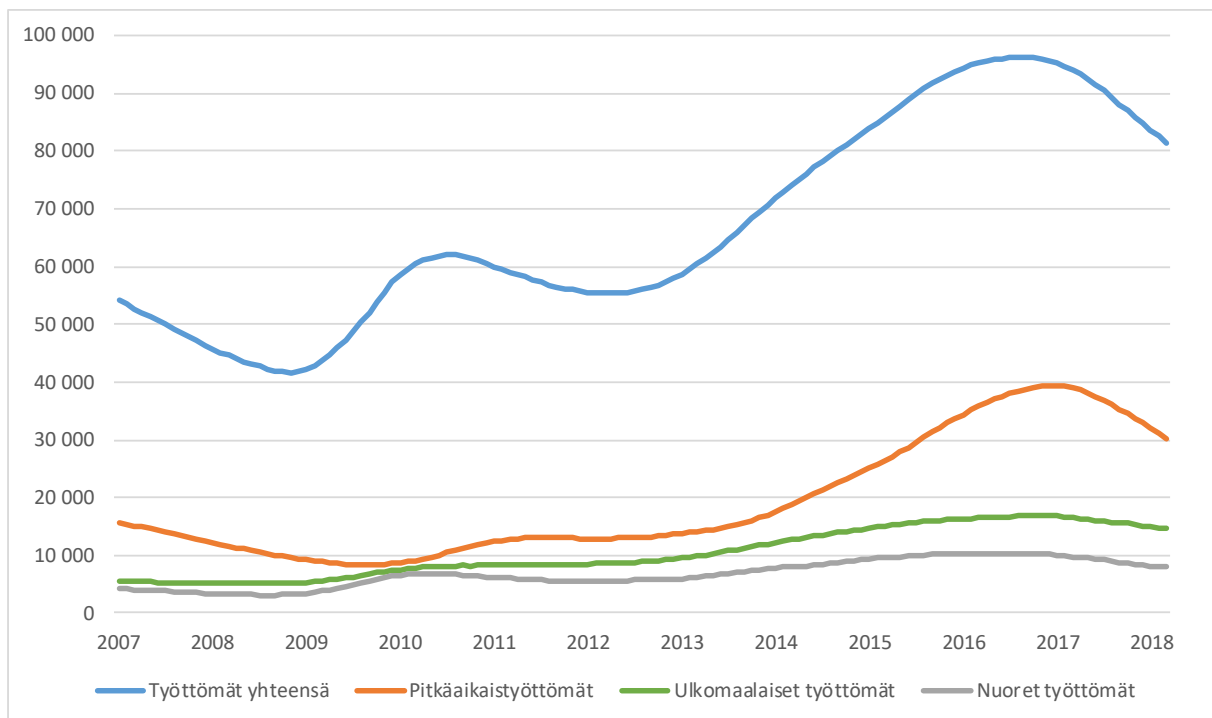
Työttömyyden kehitys

Työttömien työnhakijoiden määrä Uudellamaalla laski vuoden 2017 aikana merkittävästi, ja ensi kertaa sitten vuoden 2014 jälkeen Uudellamaalla on alle 80 000 työtöntä työnhakijaa. Kasvu on kuitenkin hieman taantunut alkuvuoden 2018 aikana. Vuoden 2017 työttömyyden laskuun ovat osaltaan vaikuttaneet määräaikaishaastattelut, jotka ovat ajantasaistaneet työnvälitystilaston työttömyyslukuja. TEM:n marraskuussa 2017 julkaistun [työmarkkinaennusteen](#) mukaan haastatteluiden vaikutus työttömyyden laskuun on voinut olla valtakunnallisesti jopa 20 000–30 000 henkilöä.

Maaliskuun lopussa työttömien työnhakijoiden määrä oli laskenut vuoden takaisesta 12 297 henkilöllä, eli 14,2 prosentilla. Työttömyyden määrän vähenemisen lisäksi myös työttömiksi ilmoittautuneiden työttömyysjaksot ovat lyhentyneet edellisestä vuodesta, eli työttömät näyttävät työllistyvän aiempaa nopeammin. Rakennetyöttömyys (-16 %), pitkäaikaistyöttömyys (-27 %) sekä nuorten työttömyys (-16 %) on laskenut kokonaistyöttömyyttä nopeammin. Ulkomaalaisten työttömien työttömyys on laskenut hieman kokonaistyöttömyyttä hitaammin (-13 %).

Kuvassa 3 on esitetty kokonaistyöttömien, rakennetyöttömien, pitkäaikaistyöttömien, ulkomaalaisten työttömien sekä nuorten työttömien 12 kuukauden liukuva keskiarvo vuodesta 2007 kuluvaan vuoden maaliskuuhun asti. Työttömien liukuva keskiarvo on työttömyyden laskusta huolimatta edelleen selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammalla.

Kuva 3. Työttömyyden kehitys Uudellamaalla (12 kk liukuva keskiarvo)

Taloustutkimuslaitokset ennustavat työttömyysasteen laskevan kuluvana ja seuraavana vuonna (taulukko 5), mutta työllisyyden kasvua hitaammin. Työllistymisestä merkittävä osa tapahtuu työvoiman ulkopuolella olijoista, jolloin vaikutukset työttömyyteen ovat vähäisempiä. Työttömyysasteen ennustetaan laskevan vuosittain noin puoli prosenttiyksikköä. Arvioiden mukaan Suomen työttömyysaste olisi vuonna 2019 alempana kuin Uudenmaan tämänhetkinen työttömyysaste (7,7 %).

Taulukko 5. Suomen työttömyysaste (%)

	2018 ennuste	2019 ennuste
VM (huhtikuu 2018)	8,1	7,5
Suomen Pankki (joulukuu 2017)	7,9	7,6
PTT (maaliskuu 2018)	8,0	7,4
PT (huhtikuu 2018)	8,1	7,9
ETLA (maaliskuu 2018)	8,1	7,7
OECD (marraskuu 2017)	8,7	8,4
Danske (maaliskuu 2018)	8,0	7,7
OP (tammikuu 2018)	7,8	7,4
Nordea (huhtikuu 2018)	8,0	7,5
Mediaani	8,0	7,6

Ennuste työttömien työnhakijoiden määrästä Uudenmaan ELY-keskuksen alueella

Pitkään jatkuneen kasvun jälkeen työttömien työnhakijoiden määrä kääntyi Uudellamaalla laskuun syyskuussa 2016. Työttömyys oli käännettä ennen kasvanut yhtäjaksoisesti yli neljän vuoden ajan, vuodesta 2012 alkaen. Työttömyyden lasku voimistui vuoden 2017 alusta aina syksyille asti. Vuoden alussa työttömyys laski noin 5 prosentin vuosivauhdilla ja syyskuusta lähtien työttömyyden vuosimuutos tasaantui loppuvuodeksi noin 15 prosentin laskuun. Alkuvuoden aikana työttömyyden lasku on hieman pienentynyt, ja maaliskuun lopussa työttömien työnhakijoiden määrä oli 14,2 % edellisvuotta pienempi.

Työttömien työnhakijoiden määrän ennustaminen on kuluvaan ja seuraavan vuoden osalta vaikeaa muun muassa määräaikaishaastatteluiden rekistereitä ajantasaistavan tai siivoavan vaikutuksen takia. Vaikutuksen suuruutta ei ole mahdollista tarkkaan arvioida, josta syystä työttömyyden todellisen laskun arvioiminen on haastavaa.

Haastatteluiden tilastoja siivoava vaikutus ei jatku enää kuluvana vuonna merkittävästi, mikä näkyy hitaampana työttömien määrän vähenemisenä. Toisaalta, TEM:n työmarkkinaennusteen mukaan parantunut taloustilanne näkyy työllisyydessä vahvemmin vasta tänä vuonna. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksena työttömien työnhakijoiden määrä vähenee edelleen, mutta hitaammin kuin viime vuoden lopulla.

Työttömien työnhakijoiden lukumäärä Uudellamaalla tulee laskemaan kuluvaan vuoden syksyllä jo alle 70 000 henkilön, jolloin lukumäärä olisi alimmalla tasollaan sitten toukokuun 2013. Ennusteen mukaan työttömyyden vuosikeskiarvo olisi kuitenkin yli 70 000. Ennustelaitokset ovat jatkuvasti nostaneet arvioitaan tulevasta talouskasvusta, ja ennustetun talouskehityksen toteutuessa työvoiman kysyntä näyttää pysyvän vähintään nykyisellä korkealla tasollaan. Merkityksellistä työttömyyden laskussa on siten työmarkkinoiden kohtaannon toteutuminen, sillä työvoimalle voidaan katsoa olevan yleisesti kysyntää.

Taulukko 6. Ennuste työttömien työnhakijoiden määrästä (vuosikeskiarvo)

	2017 toteuma	2018 ennuste	2019 ennuste
Työttömiä työnhakijoita Uudenmaan ELY-keskuksen alueella	84 748	74 100	68 500
Vuosimuutos	- 11 008 (- 11,5 %)	- 10 648 (-12,5 %)	- 5 600 (- 7,6 %)

Uudenmaan kehitysnäkymät seutukunnittain

TEM:n [Alueelliset kehitysnäkymät 1/2018](#) -julkaisussa korostuvat talouden erinomainen kehitys viimeisen vuoden aikana ja odotukset myönteisen kehityksen jatkumiselle. Uudenmaan ELY-keskuksen järjestämissä paneeleissa alueelliset asiantuntijat arvioivat sekä elinkeinoelämän ja yritystoiminnan että työttömyyden määrän ja rakenteen olevan nyt paremmassa tilanteessa kuin vuotta aiemmin jokaisessa seutukunnassa. Uudenmaan arviot vastaavat koko maan arvioita, sillä kaikilla ELY-keskusalueilla tilanteen arvioitiin olevan nyt parempi kuin vuosi sitten.

Uudellamaalla elinkeinoelämän ja yritystoiminnan katsotaan kehittyneen työttömyyttä ja työllisyyttä paremmin. Tilastojen perusteella yritykset eivät ole rekrytoineet uusia työntekijöitä samassa suhteessa esimerkiksi liikevaihdon kasvun kanssa. Alueellisten toimijoiden mukaan yrityksillä on edelleen taustalla pelko finanssi-kriisin kaltaisesta yhtäkkisestä markkinahäiriöstä, eivätkä yritykset halua joutua uudestaan samanlaiseen tilanteeseen varautumatta, mikä on vähentänyt investointi- ja rekrytointihalukkuutta. Myös yritysten ilmoittamat rekrytointiongelmien ovat kasvaneet työllisyyden kehitystä nopeammin, mikä on huolestuttava ilmiö työttömyyden vähenemistä ajatellen.

Useat alueelliset asiantuntijat arvioivat työllisyyden kasvun olevan jatkossa talouskasvun edellytyksenä. Tuotannon tehostamisen kautta saatu lisäkasvu on ollut edellisinä vuosina erittäin merkityksellinen, mutta sen vaikutuksen oletetaan vähenevän. Erityisesti Länsi-Uudellamaalla alueen toimijat eivät oleta alueen yritysten pystyvän enää lisäkasvuun ilman lisärekrytointeja ja työllisyyden kasvamista, jolloin työmarkkinoiden kohtaannon sujuminen korostuu.

Kaikissa seutukunnissa odotetaan elinkeinoelämän kasvun ja työttömyyden laskun jatkuvan myös seuraavien 6 ja 12 kuukauden aikana. Asiantuntija-arvioiden mukaan aineksia jopa paljon parempaan kehitykseen on olemassa, mutta koska talouskasvun toteutumisen koetaan edelleen olevan kovin epävarmaa, ei kahden plus-merkin arvioita haluttu käyttää Länsi-Uusimaata lukuun ottamatta. Myös tulevan ennakoinnissa Uudenmaan arviot ovat yhtenevät muiden alueiden kanssa. Kahta aluetta lukuun ottamatta elinkeinoelämän ja työttömyyden tilanteen arvioidaan olevan parempi 6 ja 12 kuukauden jälkeen. Poikkeuksena ovat Lappi ja Kainuu, joissa elinkeinoelämän tilanteen ennakoitaan olevan paljon parempi.

Uudenmaan ELY-keskus	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	++	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Helsingin seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	++	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Raaseporin seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	++
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Porvoon seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Loviisan seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	+	+
Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			

Kehitystarpeet

1. Työllisyysasteen kehitys on ollut vuosia muuta maata heikompaa

Uudenmaan työllisyysaste oli viime vuonna Manner-Suomen toiseksi korkein, mutta vielä vuoteen 2014 asti Uudenmaan työllisyysaste oli maan korkein. 2000-luvulle tultaessa Uusimaa oli Suomen alueista ainoa, jonka työllisyysaste oli 70 prosenttia, mutta muiden alueiden parantaessa tilannettaan, on Uudenmaan etumatka jatkuvasti pienentynyt. Työllisyysasteen kehitys Uudellamaalla on ollut käytännössä koko 2000-luvun koko maan keskiarvoa huonompaa. Työllisyysaste oli viime vuonna huonompi kuin vuonna 2000 Uudenmaan lisäksi vain yhdellä muulla ELY-keskusalueella.

Olisi tärkeää pohtia, mistä Uudenmaan etumatkan kaventuminen johtuu. Onko Uusimaa jo saavuttanut korkeimman mahdollisen työllisyysasteensa, jolloin muiden alueiden parempi kehitys olisi luonnollista? Vai onko muilla alueilla tehty toimenpiteitä, joiden kautta työllistyminen on onnistunut paremmin?

2. Ulkomaalaisten työllisyysastetta on nostettava

Suoran maahanmuuton merkitys Uudenmaan väestönkasvussa on korostunut viimeisten vuosien aikana, ja tällä hetkellä Uudenmaan väestönkasvusta keskimäärin hieman yli kolmannes perustuu maahanmuutolle. Suoran maahanmuuton lisäksi maan sisäisestä muuttoliikenteestä huomattava osa koostuu ulkomaalaisista. Ulkomaalaisten osuus Uudenmaan väestöstä tulee siten jatkossa kasvamaan.

Ulkomaalaisten työmarkkinatilanne on keskimääräisesti suomalaisia heikempi. Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 18–64-vuotiaiden ulkomaalaisten työllisyysaste Uudellamaalla oli vuonna 2016 vain 51 %. Erityisesti naisten työllisyysaste on ulkomaalaisten keskuudessa suomen kansalaisia alempana. Jatkossa ulkomaalaisten työllistymiseen tulee kiinnittää nykyistä enemmän huomiota.

Maahanmuuttajien lyhyen aikavälin työllistymistä ajatellen positiivista on avointen työpaikkojen lisääntyminen palvelu- ja rakennusalalla avustavien, rutiiniluonteisten tai vähän koulutusta vaativien tehtävien parissa. Nämä ammatit toimivat perinteisesti sisääntuloammatteina, joiden kautta on mahdollista päästä mukaan työmarkkinoille.

3. Työmarkkinoiden kohtaantoa tulee parantaa

Työllistymisen kannalta työmarkkinoiden kohtaannon merkitys tulee korostumaan entisestään, kun osa potentiaalisista työntekijöistä on jo rekrytoitu. Merkittävä osa tapahtuneista työllistymisistä on tapahtunut työvoiman ulkopuolella olevien siirtymisellä työelämään. Jatkossa työllistymisten on perustuttava entistä enemmän työttöminä oleviin. Kevään aikana käytyjen alueellisten keskusteluiden perusteella monien Uudenmaan yritysten tuleva kasvu edellyttää lisärekrutointia ja sopivan työvoiman löytämistä. Tilanne koskee palvelu-alojen lisäksi yhä enemmän myös esimerkiksi teollisuuden yrityksiä.

Viimeisen kahden vuoden aikana toteutuneen talouskasvun työllistämisaikutukset eivät ole vielä täysin konkretisoituneet. Talousennusteiden mukaan Suomen ja Uudenmaan talous tulee kasvamaan myös kulu- ja seuraavan vuoden aikana hyvällä vauhdilla. Työvoiman kysyntä vaikuttaa olevan pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammalla, ja taloudellinen tilanne tulee pitämään työvoiman kysynnän korkeana myös seuraavien vuosien aikana.

4. Jatko- ja täydennyskoulutuksella on suuri merkitys

Uudellamaalla on 150 000 30–64-vuotiasta ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa, ja työnantajien osaamis- edellytysten noustessa heidän on yhä vaikeampaa löytää työtä ilman aikuis- ja jatkokoulutusta, jonka lisää- miselle on suuri tarve.

Aikuis-, jatko- ja täydennyskoulutuksen merkitys on suuri myös tämän hetken työmarkkinoiden kohtaannon parantamisessa. Tulevaisuudessa työelämän muutokset sekä uusien ammattien kehittyminen korostavat koulutuksen tarvetta myös pidemmällä aikavälillä.